

PREDGOVOR

Savjet akademija nauka i umjetnosti SFRJ je prihvatio inicijativu Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i njenog odbora za ekonomske nauke, pokrenutu na nekoliko mjeseci prije formiranja Komisije saveznih društvenih savjeta za prboleme ekonomske stabilizacije, da se povodom 165-godišnjice rođenja i 100-godišnjice smrti Karla Marksa, održi iz oblasti ekonomskih nauka prvi međuakademijski naučni skup Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ, posvećen savremenim problemima ekonomske stabilizacije.

Savjet akademija nauka i umjetnosti SFRJ je taj međuakademijski naučni skup uvrstio u plan svoga rada, formirao međuakademijski pripremni odbor naučnog skupa od predstavnika svih jugoslovenskih akademija i neposrednu organizaciju povjerio Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti kao domaćinu skupa.

Međuakademijski naučni skup pod nazivom »*Savremeni problemi ekonomske stabilizacije: privredni rast, zaposlenost, inflacija i spoljno-ekonomski odnosi*« održan je 31. maja, 1. i 2. juna, 1983. godine u Herceg-Novom u organizaciji Crnogorske akademije nauka i umjetnosti. U ovom Zborniku se daju referati prezentirani na tom naučnom skupu.

Ovo je prilika da se istakne da su jugoslovenske akademije nauka tek poslednjih nekoliko godina, jedna po jedna, počele da pristupaju organizovanju ekonomskih naučnih skupova. To je prva učinila Crnogorska akademija nauka i umjetnosti na predlog svog Odbora za ekonomske nauke, organizujući oktobra 1977. godine (u Herceg-Novom) naučni skup posvećen savremenoj ekonomskoj misli, povodom jubileja kapitalnih djela velikana ekonomske nauke Rikarda, Marksa i Lenjina. To je bio prvi ekonomski naučni skup u istoriji jugoslovenskih akademija nauka, uz to međunarodni. Sve podnijete referate — njih 86 — objavila je Crnogorska akademija nauka i umjetnosti u svom obimnom dvotomnom zborniku »*Rikardo—Marks—Lenjin i savremena ekonomska misao*«.

Tri godine nakon prvog (svog i uopšte jugoslovenskog akademijskog ekonomskog naučnog skupa), Crnogorska akademija nauka i umjetnosti je, takođe na predlog svog Odbora za ekonomske nauke,

održala septembra 1980. godine naučni skup o problemima samoupravnog privrednog sistema, povodom 30-godišnjice samoupravljanja u Jugoslaviji (ponovo u Herceg-Novom). Skup je isto tako bio međunarodnog karaktera. Na njemu je podnijeto 87 naučnih referata. Referate sa tog naučnog skupa objavila je CANU u svom obimnom dvotomnom zborniku »*Problemi samoupravnog privrednog sistema*«.

U međuvremenu je Makedonska akademija nauka i umjetnosti organizovala naučni skup o regionalnom razvoju, a potom Srpska akademija nauka i umjetnosti okrugli sto o problemima sistema i ekonomske politike (krajem 1980. godine), kao i naučni skup na temu »Privredni sistem i privredni razvoj« (marta 1981.). Referati i saopštenja sa tih skupova su takođe objavljeni.

Međuakademijski naučni skup »Savremeni problemi ekonomske stabilizacije«, održan povodom Marksovih godišnjica, kao što se iz naslova i podnaslova skupa vidi, posvećen je gorućim problemima naše privrede i društva, problemima od čijeg što hitnijeg i adekvatnijeg rješavanja zavisi u krajnjoj liniji i međunarodni ugled i uticaj našeg samoupravnog, istorijski novog i specifičnog socijalističkog privrednog sistema.

Na skupu, koji su pratili predstavnici i članovi Predsjedništva SFRJ, Predsjedništva Centralnog komiteta SKJ, Skupštine SFRJ, Savjeta Federacije, Predsjedništva SR Crne Gore i drugih tijela, kao i sredstava informisanja iz jugoslovenskih centara, dominirala je u referatima i diskusijama slobodna naučna, nesputana i nedogmat-ska analiza gorućih problema jugoslovenske privrede i društva. To je bila svojevrsna naučna verifikacija stavova osnovnih dokumenata Komisije saveznih društvenih savjeta za probleme ekonomske stabilizacije i dragocjena pomoć u traženju najcjelishodnijih rješenja i prilagođavanju našeg privrednog sistema i naše ekonomske politike zahtjevima ekonomske stabilizacije.

Ovaj, po svom sastavu, tematici i nivou analize reprezentativan naučni skup pokazao je još jednom da su rješenja u privrednom sistemu i mjere ekonomske politike, konstituisane bez čvrstog oslonca na ekonomsku nauku, bremenita promašajima i neuspjesima. No, on je, u isto vrijeme, pokazao da bi i ekonomska nauka u velikoj mjeri gubila svoj »*raison d'être*«, ako ne bi, svojim najvećim dijelom, bila usmjerena na goruće privredne probleme društva, ako ne bi pružala osnovu za kreiranje naučno zasnovanih rješenja u privrednom sistemu i ekonomskoj politici. Pokazalo se i ovog puta koliko je tačna deviza da je teorija bez prakse bezpredmetna, kao što je i praksa bez teorije slijepa.

Predsjednik

Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ
Akademik prof. dr *Branislav Šoškić*